

potovalne nagrade 500 gld. ter 60 gld. pisarniške odškodnine na leto. Prosilci morajo biti popolnoma zmožni nemščine in slovenščine ter morajo dokazati, da so vinorejsko solo dovršili in se tudi že res bavili z vinorejo, posebno pa z vzgojo ameriških trt. Prošnje za eno teh mest naj se vložijo do dne 20. jan. t. l. pri c. kr. namestnji v Gradcu.

Ob enem je razpisano tudi mesto asistenta višjega vodje državnih del proti filokseri v Ptuj. Mesečne plače je 50 gld. in o priliki službenega potovanja primerna odškodnina. Prosilci za to službo so morali dovršiti vinorejsko šolo ter morajo biti nemščine in slovenščine zmožni. Prošnje za to službo naj se osebno predložijo do dne 18. jan. t. l. pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Ptuj.

Kaka bode nova lovska postava? Štajarski deželni odbor je izdelal predlogo, na kateri se bistveno spremeni dosedanja lovska postava. Predloga namreč določuje, da se smejo zajci streljati v onih okrajih, v katerih se prebivalstvo izključno peča z vinorejo, in teh je 23, skozi celo leto, in se s tem torej razveljavi ona določba, ki prepove streljanje zajcev v nekaterih mesecih. V onih občinah pa, koder je vsaj pet odstotkov obdelane zemlje odločene za vinograde, sme občinski odbor proglasiti zajca škodljivim, ako dobi za to dvetretjinsko večino, in ima v tem slučaju vsak posestnik na svojem svetu pravico, pokončevati nadležno žival. — Ta predloga, ki utegne postati postava, ako jo vsprejme deželni zbor, se ozira le na vinorodne kraje. V katerem okraju pa ni goric, ondi bode zajec sadjerejcem delal škodo, kakor dozdej. To pa vendar ni prav!

Sejmovi. Dne 11. januarija v Poličanah (za svinje) in na Planini. Dne 13. jan. pri Novi cerkvi. Dne 14. jan. pri Sv. Filipu v Veračah. Dne 15. jan. v Arvežu in Imenem (za svinje). Dne 16. jan. na Bregu pri Ptuj (za svinje). Dne 17. jan. v Petrovčah, Tilmiču, pri Sv. Petru pri Radgoni in v Kapelah pri Brežicah.

Dopisi.

Iz Ljutomera. (Božičnica). Ljutomerska darežljiva gospoda je tudi letos z vzgledno človekoljubnostjo poskrbela ubogim šolskim otrokom Franc-Jozefove deške in dekliške šole lepo božičnico. Velečastiti gg. duhovniki, uradniki, trgovci, obrtniki, gospe, tržani, šolski prijatelji in še drugi vnani dobrotniki in dobrotnice šolske mladine so v ta dobrodelni namen darovali 245 kron in precej blaga za obleko in obilo belega kruha. Z denarjem se je nakupila obleka in obutev ubožnim šolskim otrokom in sicer za dečke: 8 parov čevljev, 16 sukenj, 14 hlač, 2 telovnika, 20 kap (6 klobukov je bilo darovanih) in 12 parov rokavic; za deklice: 6 parov čevljev, 33 velikih in 36 malih zimskih robcev, 11 oblek, 8 jopic, 55 parov nogavic, 9 parov rokavic in 13 predpasnikov. Razdelitev teh božičnih darov se je vršila v soboto, dne 21. dec. ob dveh popoldne v telovadnici Franc-Jozefove šole v nazočnosti bl. gospoda c. k. uradnega voditelja plem. Supančiča, velečastitih gg. dekana Skuhala in veroučitelja Ozmeča, g. načelnika Kukovca, učiteljstva in drugih šolskih dobrotnikov in dobrotnic. G. nadučitelj Robič se je v nagovoru vsem blagim dobrotnikom, navzočim in nenavzočim, zahvalil na njihovi veliki darežljivosti ter tudi obdarovane otroke opominjal k hvaležnosti. Deček se je s krepkimi besedami zahvalil v imenu obdarovanih. Naposled se je podal g. načelnik Kukovec

otrokom nekaj podučljivih besed. H koncu se je dobil vsak otrok kos belega kruha na pot. S tem je bila božičnica završena. Bog povrni vsem dobrosrčnim darovalcem in darovalkam!

Od Črneveca. (Novice iz Gor. Savinjske doline). Gospod urednik! Stara prijatelja sva že, pa se Vam tako dolgo nisem oglašil. Vsakovrstne skrbi so krive, da sem tako dolgo molčal. In zdaj se boste spet čudili, da sem zlezal na Črneve, precej visok hrib, ki loči gornjegrajski okraj od Kranjskega. Odtodi opazujem političen dirindaj od Dunaja do Gornjega grada in še tja do Solčave. Nekdaj sem se mešal v politiko, a to je bilo nevhvalno delo; zato sem svoje naočnike lepo za polico shranil. Saj pa tudi ni bilo nič kaj posebnega. Kar pokne nekaj Dunaju. Hencajte, mislim si, to pa ni kaj navadnega! Ravno mi je prinesla ženka, katera hodi vsak teden iz Gornjega grada mimo mene v Kamnik, »Reichspotta« za oči mesa, katero mi vsak mesec skupaj pošilja moj prijatelj Podradošnikov Jnže. Hitro vzamem raz polico stare naočnike, čedno je osnažim in začenem prebirati. Kršč. socialna stranka se širi — nova kat. ljudska stranka se je ustanovila. Potem pa dobim »Slov. Gospodarja« in berem članek Savinjčana. Ha, dobro je »kljunil«, si mislim, in z menoj so bili tukaj mnogi enakih mislij. Začel sem se spet zanimati za politično gibanje in čudom sem se čudil, ko sem opazil, da je tudi med Slovenci nastalo novo gibanje. Nasproti ljudstvo izsesajočim židovsko-liberalnim načelom so začeli naši kršč. načela med ljudstvom širiti, posebno med delavci. Bravo, le tako naprej! Bog bo dal pa svojo pomoč! — Zdaj pa še nekaj vsakdanjih novic. Kako so g. okrajni glavar celjski, Bog jim daj dobro, pri ustanovitvi nove okrajne hranilnice v Gornjem gradu pogoreli, Vam je že itak znano. Ravno tam so imeli tudi občinske volitve, o katerih vem le to, da sta bili brez sile dve stranki, »solčna« in »senčna«; vendar Vam o tej volitvi ne morem več poročati, ker ne vem, pri kateri stranki bode večja — senca? — Na Rečici se je veselica tamošnjega tamburaškega zbora vrlo obnesla. Dobro bi bilo, ako bi se še kje v Gornji Savinjski dolini kakšno bralno društvo oglasilo. Zdaj pa moram končati — furež imam — veste, da mi časa primanjkuje. Srečno novo leto in veliko novih naročnikov »Slov. Gospodarju!« Ako katerega ujamem, takoj Vam ga pripeljem.

Od Sv. Planine nad Trbovljami. (Drobne novice.) Gospod urednik! Skoraj žalosten sem prijel za peró. Mislim sem, da mi bodete na zadnje pismo odgovorili, kakor se spodobi. Pa zdajci se spomnim, da Vam nisem naznanil, kako se pišem. Pa prav to je križ, ker sam ne vem, kako se prav za prav pišem. Ljudje mi pridevajo priimek: »Ščurek«. Napišite torej moj naslov tako: »Naj prejme Javorniški oglar, kateri sam ne vé, kako se piše, in kateremu pravijo »Ščurek«, pa seveda ni ščurek. — Zdaj pa izsujem vrečo svojih novic. Novega leta dan sem v trboveljski cerkvi prav zvesto poslušal, ko so oznanjali spremembo med farani v minolem letu. Poročenih je bilo 99 parov; rojenih 415; mrličev 205. Pri velikonočni spovedi in obhajilu jih je bilo 5000; pri adventni 3300. — Naložil sem tudi nekaj krajcarjev v tamošnjo »Posojilnico«. O tej priliki so mi povedali, da so imeli v osmih mesecih obstanka 114.579 gld. 82¹/₂ kr. prometa. Seveda se mi je pri tej številki skomina naredila. — Najtežje pa gotovo čakate na poročilo, kako so trboveljske občinske volitve izšle. Izvoljenih je bilo 12 Slovencev in 6 mož nasprotné stranke; namreč ti-le možje: v III. razredu: ravnatelj Martin Terpotitz (153 glasov), župan Ferdinand Roš (152 glasov); Franc Kalan (153 glasov); Anton Volavšek (153); Franc Plaznik (152); Jožef Moll (153); v II.

razredu: č. g. župnik Peter Erjavec (39 glasov); Jožef Urbajs (40); Martin Pust (40); Alojz Pintar (37); Janez K. (37); Janez Št. (36); v 1. razredu: vitez Jurij Gossleth (11 glasov); Herman Prossenagg (11 glasov); Rihard Diermayer (11); Aleksander Žerovnik (11); Matvez Kosem (11); nadučitelj Gustav Vodusek (11). Obe stranki sta volili brez prepira te imenovane može. To je zasluga župana Ferdinanda Roša. Kaj je naredil, prav za prav ne vem. Slišal sem le: župan Roš, ravnatelj Terpotitz, vitez Gossleth in besedo »kompromis«.

Javorniški oglar.

Od Sv. Barbare pri Vurbergu. (Vrlemu učitelju v spomin.) Velika žalost nas je zadela na sv. božični dan, stariše in šolarje, ko je veliki zyon naznanil smrt nam preljubljenega gosp. nadučitelja Franca Šuena. Hvaležnost me veže, da svojemu bivšemu nadučitelju v »Slov. Gosp.« postavim mal spomenik. Kaj smo ž njimi izgubili? 1. Izglednega učitelja. Čez četrt stoletja so se trudili, da bi učence izredili v strahu božjem, da bi kedaj bili verni kristjani, dobri državljani. Tak učitelj, kateri za mladino tako skrbi, je vreden »sto centov zlata«, rekel bi zopet veseli pesnik Slovenskih goric, Leopold Volkmer. — 2. Vernega kristjana. Velikokrat se spominjam, kar so nas učili blagi gospod, posebno pa, kadar so nas učili tudi veronauka in kadar smo se morali pripravljati na sv. spoved in sv. obhajilo. Tudi se niso sramovali nam na glas moliti pred in poobhajilne molitve. Pri šolskih sv. mašah, pri procesijah si pa videl v njihovi roki rožni venec, iz ust pa si slišal molitev. — 3. Ponižnost in uljudnost sta jim sijali s poštenega obraza. Kadar so srečali katerega svojih nekdanjih šolarjev, vselej so ga prijazno nagovorili: »Kako je kaj zdaj?« Zatorej je moja prisrčna želja ta: Da bi vsi, kateri so k njim v šolo hodili, se radi spominjali njihovih izgledov in naukov in po teh živeli, tako bi njim in sebi postavili nepozabljiv spomenik. Bodi jim zemljica lahka! Fr. Z.

Iz Vitanja. (Poboj.) Leto 1895. se je za našo župnijo končalo prav nesrečno. Na praznik sv. Štefana sta se proti večeru vračevala iz Vitanja Franc Mlinšek, 18 let stari delavec na žagi v Rakovcu, in 24 let stari Miha Klemenc iz Hudine. Radi neke malenkosti sta se zunaj Tašičeve gostilnice sprla. V prepiru lopne Miha Klemenc s polenom Franca Mlinška po glavi ter otide domov. Franc Mlinšek se povrne v Tašičevo gostilnico ter se uleže na klop. Pivci so menili, da radi pijanosti leži na klopi ter ga pusté pri miru. Na Št. Janževo zjutraj ga pa najdejo ob 7/8. uri ležati mrtvega. Miha Klemenc ni slutil, kakšen nasledek je imel njegov udarec ter gre na Št. Janževo celó mirno v Vitanje na sejem mimo Tašičeve gostilnice. Tu ga pokličejo v hišo ter mu pokažejo mrtvega Mlinška. Klemenca je ta vest grozno prestrašila; jel je silno jokati in upiti ter nagloma tekel v Konjice k sodniji, da naznani svoje zlodejstvo. S svojim nesrečnim udarcem je pretresel Mlinšku možgane. — Ko bi naše ljudstvo, staro in mlado, ob nedeljah in praznikih po božji službi ostalo doma, pa prebiralo lepe knjige, namesto, da pohajkule po gostilnicah, kolike dušne in telesne nesreče bi se rešilo!

Iz Čadrama. (Cerkvenih in društvenih novostij) iz starega leta se imamo še več spominjati. Tihi advent je postal posebno živahen od dne 15. dec. do Božiča, ko se je obhajala 9dnevnica v čast Jezusovemu rojstvu. Imeli smo vsak dan trojno božjo službo in tri pridige. Pri rani in pri popoldanski božji službi so nam vlč. g. župnik razlagali, da nam je Izveličarja bilo potreba. Pri drugi božji službi pa so razun duhovnega branja razlagali nauk o sv. zakramentih č. gosp. kaplan. Vsaki stan posebej je imel tudi nauk, in je bilo vselej mnogo poslušalcev in je v tem času do 1500

vernih pristopilo k mizi Gospodovi. Narodne dolžnosti možev se letos niso posebno poudarjale in se ni nihče žaljenega čutil, pa vendar se naši po sili Nemci te pobožnosti niso udeleževali, pač pa so neki v adventu v Oplotnici za celjski »Studentenheim« nabirali in nad 100 gld. zložili. — Na praznik sv. Štefana je pa naše društvo »Sloga« imelo občni zbor, pri katerem je gosp. okrajni živinozdravnik Martin Jelovšek nam razlagal o umni živinoreji in mlekarstvu. Največja šolska soba bila je natlačena poslušalcev in še na mostovžu jih je veliko stalo, nad 300. Vsem se je poljudno predavanje jako dopadlo in smo vnovič prevideli, da se pri nas za plemeno živino vse premalo skrbi. — Novega leta dan se je povedalo v cerkvi, da je bilo lani 18 parov poročenih, da je 46 ljudi umrlo, med njimi 2 tujsca in 87 je bilo rojenih, tedaj za polovico več živih kakor mrtvih. Kdo bi tedaj dvomil, da nam je nove večje farne cerkve potreba, za katero so nam v zadnjih treh mesecih sami tuji dobrotniki nad 400 fl. darovali? Zdaj dela sedem kamnosekov uro nad Oplotnico iz granita pojas ali sokelj za novo cerkev, vozi se navadno kamenje in podira se les za stavbo in podstrešje. Naj še omenimo, da sta dva velika domača nasprotnika postala že velika dobrotnika. Res, Bog je z nami, kdo bo proti nam? Le združeno naprej, dokler se nam svetli križ na zvoniku ne prikaže!

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. veličanstvo svetli cesar so poslali pepezu za Božič 50tisoč gld. in odredili, da se je poslanik pri sv. stolici, grof Revertera, vrnil v Rim. — Nasi in ogerski ministri so imeli več dnij pogovor o pogodbi. Šlo je vse gladko; seveda, ker so naši proti Madjarom premehki. — Na shodu krščanskih avstrijskih delavcev so sklenili, da bo tak shod vsako leto.

Češko. Zdaj so začeli tudi poljski listi svetovati cesarskemu namestniku, grofu Thunu, da naj odstopi. — Nemci zahtevajo, naj se voli po narodnostih v deželni odbor, ne pa po stanovih. Toda Čehi hočejo v to le privoliti, ako se tako voli tudi na Moravskem in Šlezijem.

Štajarsko. V Gradcu je bilo v težko ječo obsojenih več odličnih oseb zaradi nesramnih hudobij. Takšna je torej tudi toli hvalisana nemška kultura? — Namestnija je potrdila pravila novega katol. delavskega društva v Knittelfeldu.

Koroško. Deželni glavar je pri otvoritvi deželnega zbora poudarjal, da se otroci že v šoli naj vadijo čednostnega življenja. Kmalu nato pa so liberalni poslanci zavrgli knezoškofov predlog, naj se krščanski nauk uči tudi v višji realki. Tako sodi in ravna liberalna pamet.

Kranjsko. Dne 3. jan. je v deželnem zboru bil razgovor o agitacijah pri zadnjih deželnozborskih volitvah. Začel je liberalec Janko Kersnik. Dr. Ivan Tavčar se je norčeval iz presv. Rešnjega Telesa, Ivan Hribar pa je tako udrihal po duhovnikih, da je tudi štajarske v srce zbolelo. — V Radovljici se ustanovi mestna hranilnica. — V Kamniku so prometu izročili novi, sila dragi most čez Bistrico.

Primorsko. Na Krasu sta bila dva deželna poslance izvoljena proti volji društva »Sloga«. Ko se je te dni ustanovil v Gorici klub slovenskih deželnih poslancev, pristopila sta tudi ta dva. Vsi Slovenci hvalijo to edinost, ki je zlasti ondi potrebna proti mali lahonski večini.